

általános iskola, Gando, Burkina Faso - Diébedo Francis Kéré
fotó: Erik Jan Owerkerk

Perifériák építésze *2021/2022 ősz*

tárgyfelelős: Kemes Balázs DLA
tárgytípus: kötelezően választható
követelmény: félévközi jegy
tárgykód: BMEEPK008A0
kredit érték: 2
időpont: kedd 17:15–19:00
terem: BME K.299 Középülettervezési Tanszék - közösségi tér v.
BME K.277 hallgatói műterem

2020 őszén perifériák építésze címmel új kötelezően választható tantárgy indult a fenntartható környezet című tantárgycsoportban. A tárgy keretében korunk, illetve világunk azon aktuális, de perifériára szoruló jelenségeit próbáljuk összegyűjteni és értelmezni, melyek alapvetően hatnak kultúránkra, azon belül is épített környezetünkre.

Napjainkra a föld népessége elérte a közel 7,8 milliárd főt. Az ismert történelemben korábban soha nem tapasztalt növekedés ez, amely az elemzések alapján nem hogy nem állt meg, hanem még gyorsabb ütemben folytatódik. A népességnövekedéssel együtt jár, hogy egyre többen osztozunk a bolygónk adta véges lehetőségeken, a korábbi évszázadokban vagy évezredekben tágas világ egyre szűkösebbé válik. A csökkenő lehetőségek természetesen az élet minden területére kihatnak, ez alól az épített környezetünk és így az építészet sem kivétel. A változások talán pont itt érzékelhetők legjobban, hiszen a térfoglalás az egyik

legelemibb emberi tulajdonság. A folyamatot tovább gyorsítja az [éghajlatváltozás](#), amelynek következtében nem csak a térlehatárolás eszközei fogynak, hanem az emberi életre alkalmas terület is. Az egyes kontinenseket és országokat vizsgálva hatalmas különbségek tapasztalhatók, amelyek egyre feszítőbb egyenlőtlenségeit sűrűsödő gazdasági és társadalmi válságok jelzik. Nagy különbség van abban a tekintetben is, hogy mit érzékelünk közvetlenül vagy mit gondolunk ezekről a változásokból a „fejlett világhoz” tartozó területeken vagy azon kívül, a perifériákon élve.

Növekvő egyetértés mutatkozik abban, hogy ez a folyamat egyre kevésbé fenntartható, paradigmaváltásra van szükség. Arról azonban megoszlanak a vélemények, hogy pontosan mit is kellene tennünk. A társadalmi periférián zajló élet vizsgálata sokat segíthet a megfelelő válaszok megtalálásában, hiszen az ottani hétköznapiakból sok olyan dolog hiányzik, ami máshol természetesnek tűnik. Meghívott szakemberek (klímakutató, környezetpszichológus, szociológus és építészek) segítségével a fenti jelenségek hátterét járjuk körbe a félév első részében, majd olyan sikeres külföldi és hazai kezdeményezéseket vizsgálunk a félév további részében, amelyek gyökeresen máshogy közelítenek a fenti problémakörhöz.

A félév három tematikus blokkra tagolódik:

1. Globális kitekintésben vizsgáljuk környezetünk állapotát. A népességnövekedés üteme, a fokozódó környezetszennyezés és a morális értékválság jelentette problémák legfontosabb összefüggéseivel ismerkedünk.
2. A megoldáskeresés lehetséges útjait vizsgáljuk egy-egy külföldi kezdeményezés megvalósult programjának bemutatásával, elkészült épületeinek elemzésével.
3. A megoldáskeresés lehetséges útjait vizsgáljuk egy-egy hazai kezdeményezés, megvalósult programjának bemutatásával, elkészült épületeinek elemzésével.

A félév teljesítése

A kurzus heti rendszerességgel zajlik, alkalmanként 1,5 óra kiméretben. Az órák első részében meghívott vendégek tartanak ~40 perces előadást, amit közös beszélgetés követ az adott témakörrel. A beszélgetés mindig a hallgatói képeslapüzenetekkel indul. Az előadók kérdést vagy mottót fogalmazznak meg minden óra előtt, amelyekre a hallgatók egy-egy képeslap formájában reagálnak. Egy a témához kapcsolódó kép kiválasztása mellett rövid, ~800 karakteres terjedelmű szöveg formájában fogalmazzák meg saját gondolataikat. Az órához egy második képeslap is tartozik, amelyen minden hallgató az előadással kapcsolatos számára legfontosabb gondolatot rögzíti. A képeslapokat meg is osztják egymással és az előadókkal a kurzus résztvevői, ilyen módon egy közös féléves jegyzet készül.

szakirodalom, jegyzetek, letölthető anyagok a tárgy honlapján:

<http://www.kozep.bme.hu/periferiak-epiteszete/>

Perifériák építésze - tematika 2021 ős

Az egyes órák helyszíne, programja és a határidők a következők:

DÁTUM	PROGRAM	HELYSZÍN(EK)	AZ ÓRA MENETE
szept. 7.	01. óra <i>Világunk állapota, aktuális problémák</i>	BME K299 tanszéki közösségi tér	- félévindítás - előadó: Kemes Balázs építész, egyetemi adjunktus - beszélgetés
szept. 14.	02. óra <i>A mélyszegénység és a „jóléti erkély” viszonya</i>	BME K299 tanszéki közösségi tér	- heti mottóra készült képeslapok bemutatása - előadó: Vecsei Miklós történész, szociológus, MMSZ alelnöke - beszélgetés
szept. 21.	03. óra <i>A mélyszegénység csapdái</i>	BME K299 tanszéki közösségi tér	- heti mottóra készült képeslapok bemutatása - előadó: Major Gábor közgazdász, szociológus MRKL vezetője - beszélgetés
szept. 28.	04. óra <i>Klímaváltozás</i>	BME K299 tanszéki közösségi tér	- heti mottóra készült képeslapok bemutatása - előadó: Bartholy Judit meteorológus, egyetemi tanár - beszélgetés
okt. 5.	05. óra <i>Iskolai integráció kihívásai</i>	BME K299 tanszéki közösségi tér	- heti mottóra készült képeslapok bemutatása - előadó: Düll Andrea környezetpszichológus, egyetemi tanár - beszélgetés
okt. 12.	06. óra <i>Diébédo Francis Kéré építésze</i>	BME K299 tanszéki közösségi tér	- heti mottóra készült képeslapok bemutatása - előadó: Balogh Emese építész, egyetemi tanársegéd - beszélgetés
okt. 19.		vázlatteví hét	oktatási szünet
okt. 26.	07. óra <i>Eladio Dieste építésze</i>	BME K299 tanszéki közösségi tér	- heti mottóra készült képeslapok bemutatása - előadó: Tóth Krisztina építész, egyetemi adjunktus - beszélgetés
nov. 2.	08. óra <i>Hassan Fathy és Parajdi Mester László építésze</i>	BME K299 tanszéki közösségi tér	- heti mottóra készült képeslapok bemutatása - előadó: Vasáros Zsolt építész, egyetemi tanár - beszélgetés
nov. 09.	09. óra <i>Reischl Gábor és a vidék, ittthon és a nagyvilágban</i>	BME K299 tanszéki közösségi tér	- heti mottóra készült képeslapok bemutatása - előadó: Borbás Péter építész, egyetemi adjunktus - beszélgetés
nov. 16.		TDK	oktatási szünet
nov. 23.	10. óra <i>Közösségek és házaik Ivánka András építésze</i>	BME K299 tanszéki közösségi tér	- heti mottóra készült képeslapok bemutatása - előadó: Dombrowszky Zsófia építész, doktorandusz - beszélgetés
nov. 30.	11. óra <i>Folyamatos jelenlét és után követés</i>	BME K299 tanszéki közösségi tér	- heti mottóra készült képeslapok bemutatása - előadó: Kemes Balázs építész, egyetemi adjunktus - beszélgetés - félévzárás
dec. 6.	feldolgozási hét	---	---
dec. 13.	pótlási hét	---	---

A programváltozás jogát fenntartjuk!

feladatbeadás: 2021. december 06. hétfő 23:59

póthatáridő: 2021. december 11. péntek 23:59 (különeljárási díjjal)